

انواع اختلالات شفاهی زبان در محیط کلاس

اسماعیل قلندر زهی

دانشجوی کارشناسی، دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید مطهری زاهدان، زاهدان، ایران

aqlndrzhy28@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی انواع اختلالات شفاهی زبان در محیط کلاس است یکی از انواع آن ها اختلالات زبان شفاهی است. این اختلال در مهارت های اجتماعی فرد در جنبه زبان تاثیر می گذارد. در واقع در همه حوزه های زبانی و نوشتاری ممکن است اختلال ایجاد شود و طیف گسترده ای از مهارت های کودک را تحت تاثیر قرار دهد. عدم توانایی در درک شفاهی سخنرانی ها و همچنین دستورالعمل های زبانی اختلالات دیگری در کودکان ایجاد خواهد کرد. این پژوهش به لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی است که با روش کتابخانه ای (مروری) انجام گرفته است. و نتایج حاکی از آن است که اختلال زبان شفاهی یعنی آسیب قابل توجه در فراگیری و استفاده از زبان گفتاری، زبان اشاره و یا هر دو. این اختلال به دلیل نقص در درک و یا تولید زبان در حیطه های واج شناسی، معناشناسی، صرف، نحو و کاربرد زبان ایجاد می شود و در طول زندگی ادامه داشته و علائم ممکن است با گذشت زمان تغییر کنند.

1

واژگان کلیدی: اختلالات شفاهی، زبان، محیط کلاس

مقدمه

ناتوانی های یادگیری در حال حاضر از جمله ناتوانی های شناخته شده ای هستند که باعث مشکلات جدی در یادگیری تحصیلی میشوند. حوزه ناتوانی های یادگیری به عنوان رشته ای پویا که به پیشرفت ها در زمینه سیاسی، پژوهش آموزشی تغییرهای عمده در اجتماع حساس است همچنان باقی مانده است. کودکان نوجوان مبتلا به ناتوانی های یادگیری در هر کلاسی وجود دارند. وضعیت ناتوانی های یادگیری پیچیده است بخاطر اینکه هر فردی ترکیب منحصر به فردی از ویژگی ها استعدادها را دارد. یکی از انواع ناتوانی های یادگیری اختلال در زبان گفتار است (American, 1994). هنگامی که کودک سخن گفتن می آموزد، امکان پیدایش نقص عیب گویایی پیوسته او را تهدید میکند زیرا به سبب اشکالاتی که کودک خردسال در تسلط بر دستگاه تکلم خود دارد، به آسانی ممکن است گرفتار نقص در کلام شود مگر آنکه اطرافیان به این مرحله توجه خاص داشته باشند. برای تشخیص این اختلال در کودکان باید به علائم دقت کنید. در بیشتر اوقات، علائم این اختلال همراه با اختلالات یادگیری در سال های دبستان و معمولا اول دبستان بروز پیدا می کند. همچنین ممکن است کودکانی که مشکلات خواندن و نوشتن دارند، اغلب با زبان گفتاری هم مواجه باشند. به همین دلیل اگر به موارد مشکوکی در یادگیری کودکان برخورد کردید، اولین قدم مراجعه به کاردرمانی است. اغلب کودکانی که در شناسایی و تفکیک صداها مشکل دارند، به احتمال زیاد در مدرسه با مشکلاتی در خواندن و هجی کردن مواجه می شوند. آنها نه تنها در درک دستورالعمل های شفاهی یا سخنرانی ها با مشکل مواجه اند بلکه زبان نوشتاری را نیز به خوبی درک نمی کنند. برخی از دانش آموزان، جملات ساده را درک می کنند و به کار می برند ولی نمی توانند جملات پیچیده را به طور صحیح تفسیر کنند. برای مثال ممکن است جمله «سگ، گربه را دنبال کرد» را به درستی بیان و تفسیر

کنند ولی نتوانند جمله «گره از سوی سگ تحت تعقیب قرار گرفت» را درک نمایند. آنها به احتمال زیاد دستور زبان را به خوبی درک نکرده اند و در جایی که قانون ساده جمله یعنی فاعل - مفعول - فعل بهم بخورد از درک آن عاجز می شوند. مهارت های کاربردی زبان فرد را در کاربرد مؤثر زبان در موقعیت های مختلف و برای دستیابی به اهداف گوناگون یاری می دهند.

روش پژوهش

این پژوهش به لحاظ هدف جزء تحقیقات کاربردی است که با روش کتابخانه ای (مروری) انجام گرفته است.

انواع رایج ناتوانایی های یادگیری مشاهده شده در محیط کلاس درس

- دیسلکسیا، مشکل در خواندن

اشکال در خواندن، نوشتن، هجی کردن، صحبت کردن

- دیسکلکولیا، اختلال یادگیری در ریاضی

خواندن ساعت، استفاده از پول

اختلال پردازش شنوایی (مشکل در درک معنای صداهایی که گوش به مغز می فرستد). اختلالات زبان یا گفتار می تواند همراه با سایر اختلالات یادگیری باشد که بر خواندن و نوشتن تأثیر می گذارند. کودکان مبتلا به اختلالات زبان ممکن است از اینکه نمی توانند دیگران را درک یا خود را ابراز کنند ناامید شوند و ممکن است هیجانی رفتار کنند، درمانده شوند یا منفعل باشند. اختلالات زبان یا گفتار همچنین می تواند همراه با اختلالات عاطفی یا رفتاری، مانند اختلال کمبود توجه / بیش فعالی (ADHD) یا اضطراب باشد. کودکان دارای اختلالات رشدی از جمله اختلال طیف اوتیسم نیز ممکن است در گفتار و زبان مشکل داشته باشند. ترکیبی این چالش ها می تواند موفقیت را برای کودک، خصوصاً در مدرسه سخت کند. تشخیص صحیح اختلال کودک بسیار مهم است تا هر کودک بتواند کمک مناسب خود را دریافت کند. اگر کودک در رشد زبان یا گفتار مشکل دارد، با یک مرکز خدمات درمانی در مورد ارزیابی او صحبت کنید. اولین قدم مهم این است که بفهمید آیا کودک دچار کم شنوایی است. تشخیص کاهش شنوایی ممکن است دشوار باشد به ویژه اگر کودک فقط در یک گوش دچار کم شنوایی بوده یا دچار کم شنوایی جزئی باشد، به این معنی که برخی از صداها را می شنود اما برخی دیگر را نمی شنود. متخصص رشد زبان مانند یک آسیب شناس گفتار - زبان، ارزیابی دقیقی برای تعیین نوع مشکل زبان یا گفتار کودک انجام می دهد. به طور کلی، یادگیری بیش از یک زبان، باعث اختلالات زبان نمی شود، اما این کودکان ممکن است دقیقاً همان مراحل رشد کسانی که فقط یک زبان را یاد می گیرند را دنبال نکنند. توسعه توانایی درک و صحبت به دو زبان به میزان تمرین کودک در استفاده از هر دو زبان و نوع تمرین او بستگی دارد. اگر کودکی که بیش از یک زبان را می آموزد در رشد زبان مشکل دارد، ممکن است نیاز به ارزیابی دقیق توسط متخصصی باشد که رشد مهارت ها در بیش از یک زبان را بداند.

علائم مربوط به بیان

اغلب اختلال زبان ابتدا در کودکی مشاهده می شود. فرزند شما ممکن است از "اوم" و "آ" خیلی استفاده کند زیرا نمی تواند کلمه ای مناسب را به خاطر بیاورد. علائم دیگر عبارتند از:

- واژگان کم در مقایسه با سایر کودکان در همان سن
- توانایی محدود در تشکیل جملات
- اختلال در استفاده از کلمات و اتصال جملات برای توضیح یا توصیف چیزی
- کاهش توانایی مکالمه
- استفاده نکردن از کلمات

- گفتن کلمات به ترتیب اشتباه
- تکرار یک سؤال هنگام فکر کردن به یک جواب
- استفاده از زمان های اشتباه (به عنوان مثال استفاده از زمان گذشته به جای زمان حال)

برخی از این علائم بخشی از رشد طبیعی زبان است. با این وجود، اگر چند مورد از این مشکلات همیشگی باشند و بهبود نیابند، ممکن است فرزند شما دچار اختلال زبان باشد.

تشخیص مشکلات زبان یا گفتار

اگر کودک در رشد زبان یا گفتار مشکل دارد، با یک مرکز خدمات درمانی در مورد ارزیابی او صحبت کنید. اولین قدم مهم این است که بفهمید آیا کودک دچار کم شنوایی است. تشخیص کاهش شنوایی ممکن است دشوار باشد به ویژه اگر کودک فقط در یک گوش دچار کم شنوایی بوده یا دچار کم شنوایی جزئی باشد، به این معنی که برخی از صداها را می شنود اما برخی دیگر را نمی شنود.

درمان اختلالات و تأخیرهای زبان یا گفتار

کودکانی که مشکلات زبان دارند اغلب به کمک اضافی و آموزش ویژه نیاز دارند. آسیب شناسان گفتار زبان می توانند مستقیماً با کودکان و والدین، مراقبان و معلمان آنها کار کنند. داشتن تأخیر یا اختلال در گفتار یا زبان برای کودکان تا ۳ سال، نیاز کودک به مداخله زود هنگام و برای کودکان ۳ ساله و بالاتر نیاز به خدمات آموزش ویژه را مشخص می کند. مدارس می توانند تست های خود را برای اختلالات زبان یا گفتار انجام دهند تا ببینند آیا کودک به مداخله نیاز دارد یا خیر. در صورت وجود نگرانی های دیگر در مورد شنیدن، رفتار یا احساسات کودک، نیاز به بررسی توسط یک متخصص درمانی می باشد. والدین، متخصصین درمانی و مدارس می توانند برای راهنمایی و درمان با یکدیگر همکاری کنند (Leary, 2003).

شناسایی و تسکین علائم

این اختلال اغلب با تلاش جمعی والدین، معلمان، آسیب شناسان گفتار زبان و سایر متخصصین درمانی انجام می شود.

معاینه پزشکی

اولین اقدام مراجعه به پزشک برای معاینه کامل جسمی است. این امر به رد یا تشخیص سایر بیماری ها مانند مشکلات شنوایی یا سایر اختلالات حسی کمک می کند.

زبان درمانی

درمان معمول اختلال زبان، گفتار درمانی و زبان درمانی است. درمان به سن فرزند شما و علت و شدت بیماری بستگی دارد. به عنوان مثال، فرزند شما ممکن است در جلسات درمانی تک نفره با یک متخصص گفتار درمانی صحبت کرده یا در جلسات گروهی شرکت کند. گفتار درمانگر مشکل کودک شما را تشخیص داده و با توجه به آن درمان را شروع خواهد کرد مداخله اولیه اغلب نقش مهمی را در کسب نتایج موفقیت آمیز ایفا می کند.

پیامدهای اختلال زبان

ارتباطات مؤثر بخش مهمی از ایجاد روابط در محل کار، مدرسه و محیطهای اجتماعی است. یک اختلال زبان حل نشده ممکن است در بزرگسالی عواقب طولانی مدت از جمله افسردگی یا مشکلات رفتاری ایجاد کند.

پیشگیری از اختلال زبان

جلوگیری از یک اختلال زبان دشوار است، به خصوص به دلیل اینکه علت دقیق این اختلال تا حد زیادی ناشناخته است. با این حال، می توان با همکاری نزدیک با یک آسیب شناس زبان گفتار، تأثیر این اختلال را کاهش داد. مراجعه به یک مشاور همچنین می تواند در مقابله با چالش های سلامت روحی و روانی که ممکن است این اختلال ایجاد کند، کمک کننده باشد.

چیزی که هر پدر و مادری باید بدانند

کودکان دارای اختلالات یادگیری خاص، از جمله اختلالات زبان یا گفتار، تحت قانون افراد دارای ناتوانی در آموزش (IDEA) و قانون ضد تبعیض قرار داشته و واجد شرایط خدمات ویژه در مدرسه هستند (Anshensel, 2012).

نقش ارائه دهندگان مراقبت های درمانی

ارائه دهندگان خدمات درمانی می توانند سهم مهمی در همکاری با مدارس برای کمک به کودک مبتلا به اختلال و تأخیر گفتار یا زبان و یا سایر ناتوانی ها برای دریافت خدمات ویژه مورد نیاز داشته باشند.

آیا درمان اختلالات زبان شفاهی ممکن است؟

زمان مراجعه در درمان اختلال زبان شفاهی بسیار مهم است. همانطور که در ابتدای مقاله به آن اشاره کردیم، این اختلالات ممکن است تا آخر عمر در زندگی فرد باقی بماند. همچنین ممکن است علائم آن نیز تا حدی بهبود یابد. گفتاردرمانی و کاردرمانی کودکان به شناخت و درمان این اختلالات می پردازد و همچنین با راهکارهای درمانی مناسب استعداد های کودک را تقویت می کند. درمان در کودکی و در سنین کم احتمال بهبودی این اختلال را بالا می برد.

همچنین اگر این اختلالات به دلیل ناتوانی ذهنی و یا دیگر بیماری ها نظیر اوتیسم ایجاد شده باشد، باز هم مراجعه زود هنگام می تواند علائم فرد را کنترل کرده و با تقویت دیگر استعداد ها، مهارت های اجتماعی را بهبود ببخشد. در این زمینه ممکن است نیاز به یک گفتاردرمانگر باشد. در این صورت کاردرمانی کودک را به مراکز گفتاردرمانی برای کنترل و درمان ارجاع می دهد. بنابراین اگر این اختلالات در کودک شما وجود دارد، وقت را تلف نکنید.

آیا تأخیر در تکلم کودک از نشانه های اختلال زبان شفاهی است؟

گاهی دلیل دیر زبان باز کردن کودک و یا کم حرف زدن او، و نیز استفاده از اصطلاحات ساده، می تواند به دلیل وجود این اختلال باشد. اما باید بررسی های لازم برای تایید صحت این موضوع صورت بگیرد. بنابراین اگر میخواهید در اینباره اطلاعات جامع و کاملی کسب کنید و از سلامت گفتاری کودک خود اطمینان دارید، لازم است هرچه سریع تر به یک گفتاردرمانگر مراجعه کنید (Ehsanmanesh, 2001).

نتیجه گیری

اختلالات زبان شفاهی کودکان از انواع اختلالات زبان گفتاری است که در بسیاری از مهارت های فردی و اجتماعی کودک علی الخصوص در دوران مدرسه، اختلال ایجاد می کند. این اختلالات در دوران مدرسه توسط والدین و مربیان آموزشی شناخته می شوند. در صورتی که هر گونه اختلالات گفتاری در کودک شما وجود داشت، سعی کنید در اولین فرصت به گفتاردرمانی و کاردرمانی مراجعه کنید. اختلال زبانی یکی از انواع اختلالات ارتباطی در دوران کودکی است که کودک مبتلا، توانایی یادگیری و کاربرد زبان را ندارد و از واژگان محدود و غلط استفاده میکند. مشخصه اصلی اختلال زبان میتواند ناتوانی کودک در یادگیری و کاربرد زبان باشد که باعث بروز صحبت کردن کودک در قالب جملات کوتاه همراه با ساختار دستوری ساده و حذف کردن کلمات یا عبارت مهم شود. اختلال زبانی و ناتوانی های مرتبط با آن در ارتباط شفاهی، کلامی و حتی زبان علامتی که در بین افراد ناشنوا مورد استفاده قرار میگیرد، به طور واضح قابل استفاده است. این اختلال میتواند در اثر آسیب های مغزی به وجود می آید که در آن صورت به آن آفازی گفته میشود اما نوع غیر مغزی آن در کودکان رایج تر است. نکته بسیار مهم این است که این مشکل به سطح هوش کودک شما ارتباطی ندارد (Wibbelink, 2017).

کودکانی که در بیان خود مشکل دارند ممکن است احساس ناامیدی و انزوای اجتماعی نیز داشته باشند. در این شرایط کودک ممکن است زیاد با اطرافیان خود درگیر شود و در هنگام مشاجره نمیتواند کلمات مناسب را پیدا کند در روانشناسی سعی در رفع این مشکل میشود تا او بتواند از خودش دفاع کند و مشکل را برطرف سازد. درمان شامل موارد زیر است:

- کمک از معلمان آموزش ویژه
- جلسات درمانی فردی با گفتار درمانی
- جلسات گروهی با گفتار درمانی
- جلسات گفتار درمانی همراه برنامه های خانگی برای والدین

منابع

American Psychiatric Association (1994) Diagnostic and statistical manual of mental disorders, DMS IV. American Psychiatric Association, Washington, DC.

Glaser JS (1990) Neuro-ophthalmology, 2nd edn. Lippincott, Philadelphia.

Leary PM. Conversion disorder in childhood: diagnosed too late, investigated too much. J R Soc Med 2003; 96: 436-438.

Mohseni M. Medical Sociology. 1st ed. Iran: Tahoori Publication; 1998. [Persian].

Anshensel SC, Phelan JC, Bierman A. Handbook of the Sociology of Mental Health. Netherlands: Springer Publication; 2012.

Ehsanmanesh M. Epidemiology of Mental Illnesses: Review of Some Studies. Pshiciatry & Clinical Psychology 2001; 6(4): 54-69. [Persian].

Wibbelink CJ, Hoeve M, Stams GJ, Oort FJ. A meta-analysis of the association between mental disorders and juvenile recidivism. Aggression and violent behavior. Aggression and Violent Behavior 2017; 1(33): 78-90.